

על ספרים

השירים פנימה

אנך שירים סאת לוי בן אמתי הוצאת א. י. שטיבל תרצ"ד כל שירה ערכה כבנותה. הנאמנות לעצמו, לזכותו, למסגרתו. היא בע" עם הקובעת את טיבה של שירת המסור. רב. הלכ צמא למלה נאמנה. למשהו מעורר אסון. זוהי ראשיתה של כל הערכה ויחש לדברי שיר.

בחזרת נאה זו כנים הניבים ומסור טים. לפרקים הם רופפים, בלתי מצוה צחים, אך משהו בלתי נראה דבק בהם. יותר כמה שהמשהו סביב עוד טמון בשוליו.

זה יקר מעט ההבל

באורחו יצפין כל איש.

הכל זה אנו נשקפים וכו אנו חיים. והכל ההווה של אדם עמל במערכת עולה משירי הקבוצה של בן אמתי. חסין וקדחת, שרב ואור שמש עולים בשירי המסורד של גוף הנליף.

ארצי נפתלת עם קדחת.

ארצי ותקפת כה יומם וילילה,

באופר ועם אור

ואנכי בנה.

אכן אין המלה שלר יודעת לסתור. רק את הנלוו תביע. שירתו היא שירה פשוט. המסודות הנלווים של חי הקבוצה, עבודת השדה, הזבל, תלישת האמונה, — ניתנים כמו שהם, משהו מחוץ ליסוד העובדתי עוד חסר, טרם הובע. אך מה ישם יש כבר הרמן גם לזה. בשיר "הקדחת" אני מוצאים פסוקים כעין:

יש אב ואם יש לי שהונחתים

ביגונם

על דמעונם ברכתם שמתו בדוכי,

לא ובל על לחיי ציץ נשיקתם

האחרונה —

להם אשר במרחקים. תגידו נא,

אחות-

בונם עלה באר כחל

המתאבן תהבצות...

בסבו עשו המתחר

ועם עתרו נוחח סוב.

כלה יאופו כליל.

אד אל תבכו לו אל תספידו,

יש עב קלה, שריר ולקה,

תועה באור ראשייגלעו.

וזה אחרון מאויי בונם:

דק לא היות ענו חולף

חדאיב עינים ומכוזב לב.

הנה חשוקת בונם עוה:

היות לעב פוקד על התנובה

ואח לעונים נושאי בוכה רבה.

בשיר "אחי התולש" יש כבר גם

השאלה יותר דקה:

כלנו גבעוליישדה, ובבא התור-

כחוד, — כו כודע אלהים,

כודע ואוסף בחלא חפנים

אל חוד חיקו בוחמים רבים

יבול הרוג.

כל משליו וציוריו של בן-אמתי למר חים מן ההוי של האכר והטרדה. עממי מיות קלה עולה משירי הבכורים, שיר נגועי הבצורת, ושיר שואביוהמים.

מגדות ירדן, מנוף גליל

שלום לכם, אחינו,

עמלכפיונו בעליל,

הולך פה לפנונו.

"הנצה בדגנית". האומר למזג את גוף דגניה בסונטה יחד עם רעיונו של א. ד. גורדון "כי אח יהי האדם ביום החוא לרמש הארץ, ולכוכבי השמים" אינו עולה יפה. חסר עוד לכנאמתי הצמצום הנכרש, הדרוש ליצירת הסור. נטה. כמו יפה יותר בשורה הרחבה, הפשוטה. גם החרוזים אינם חסיד מן המוכחרים. כמו יפה יותר "בחרוז הלכין" בשירו "יש טעה ועודה לי". שסודיו החבים יותר — הוא חפשי יותר.

הטמפו של הכנין והתנועה הרבה אינו הולם אתה. הוא מצליח יותר בתיאוד השקט, הכמרי.

ביום אני גורף את גללי הזבל

מתחת רגלי הפרח בואר,

או לש אני בסיס לבדק הכינים

מאיץ בפרד ומזרז בניו.

ובבא השמש — אנכי נוטל ידי

רוחץ גופי ומלבישו כתנת לבנה,

אני יושב כאח לבנייהכחנים

ומשלחך הלחם אקבל מנה.

אני יושב כאחד לוי בין לויים

נושאים לך בקדש זמר תהלה,

אדוני! אודך על סוב הזבל הנובב.

על פת הלאם ורגש התפלה.

בשירי הנליף וגם בשירי ירושלים המסנימים את הספר יש מיות חמים. ערנה להתמונות עם העבר ועם העתיד.

הסרוב. גורל המולדת נודלו. הוא כואב כשחופי הארץ סגורים, הוא נאנס למדאה "בני הנכר", חילים ושוטרים העומדים ליד הגבול" בירושלים. חר צות ירושלים פורשות לו ידראם זהו תועה בה כבן-כפר מימים מלדם שנתעה אל הכירה אנכ הבאת הבכורים.

בשירים הקטנים "רנעייאשר", "היל-דים", "מרחים בסכתך", יש כבר סחר צון להצטמצם. להביע הרבה בסעט דברים.

הספר בכללו נקי. אין התלככות של מתחיל.

המסורד שמש על דרך התים. יודע מסגרתו.

כזה אני:

עץ שהתערה עם עצייהער.

וחוהה לרו שביליו הנפתלים.

צופה למעט

למעט אכירה הנדולה, שרק משודדים ברוכיאיל זוכים לה.

ש. כס